

מדבר על החרדה שיש לו מהעניין. אבל הוא מכנה את ההתקף בשמות שונים. לעיתים קורה לו "האירוע", לעיתים "המיקרה" ועוד כיוונים שונים. מאז ההתקף הוא אינו נוהג לבד, אלא משתמש בשרותיו של חבר המסיע אותו לשיבות הכנסת בירושלים, ודואג להחזיר אותו בכל יום אחריהצהריים לביתו בתל-אביב.

חברים של שריד, שראו אותו בכנסת לפני ואחרי התקף-הלב, אומרים שהאיש השתנה. שהוא אינו מפסיק לדבר על מה שהיה לו, שהוא מתנהג יותר באיטיות, שהוא נראה שקט באופן מוזר, והחיוניות, שהיתה אחת התכונות הבולטות שלו, נעלמה קצת. אולי זה זמני, אולי זה תוצאה של התרומות שהוא ממשיך עדיין לקחת, אולי זה תוצאה מה-טראומה הפיזית שעבר גופו, ואולי זהו דר-כס של חולי-לב.

הוא עצמו השתדל לחזור מהר מאוד לחיים נורמאליים. זמן קצר אחרי ששחרר מבית-החולים לביתו, כבר חזר לפעילות מולטית. לא מלאה, אבל בהדרגה הוא ישוב גם לפעילות מלאה, ומבטיח שההתקף כבר לא יהיה הנושא העיקרי שיעסיק אותו.

חבריו הקרובים קצת נבהלו ממה שקרה לו. אלכס אנסקי, למשל, שדר הרדיו, שהוא חבר של שריד עוד מימי בית-הספר, הלך

לרעת — הרי דרך הלב מי ידע — או ער כמה שניתן לרעת, הסיגריות גרמו למה שקרה.

עישנתיו המון, וירדתי שיום אחד אשלים. אבל זה לא הציק לי כלל. אילו היה מציק, הייתי משתדל לגמור את זה קודם.

היום אתה מצטער שלא הפסקת לעישן קודם?

מאוד. זה גם גורם לי במידה מסוימת לעלבון. למה?

אשתי והילדים תמיד אמרו שהם חושבים שיש לי אופי חזק, אבל כשהדברים אמורים בסיגריות, אני הופך להיות סמרטוט.

קשה לך לא לעשן?

זה יותר קל מכפי ששירתי. חשבתי שאטפס על הקירות, הפעם החלטתי לעשות את זה בדרך הקשה והישירה, בלי תחליפים ומסטיקים ופיל-טרים וסוכריות. חשבתי שלא אוכל לשבת לכתוב בלי סיגריות, וטעיתי.

ממה אתה פוחד?

אני פוחד רק מרבר אחד: אני לא פוחד מהת-קף-לב באופן ערטילאי, אני פוחד גורא מהכאב הנורא שהיה לי במשך יותר משעתיים. וכשאני נזכר בכאב הנורא הזה, אני לא הולך לסיגריות.

אתה פוחד גם ממה שזוהי יכול לגרום?

כן, כי אם השתכנעתי באופן רציונאלי שקרוב לוודאי שהסיגריות גרמו, או תרמו למה שקרה, אני רוצה לוותר עליהן.

אתה פוחד מהמוות?

שרציתי לראות כהצלת-חיים. בכל אופן, זה נראה לי די טיפשי למות כתוצאה מזה שאני בקומה שניה עוזבה ולא יכול להועיק עזרה. אני לא מחפש דרכים אל המוות.

פחדת ברגעים האלה?

לקחתי בחשבון שאני לא מגיע, לא הייתי מבוהל, הייתי בלתי-מרוצה וכעיקר גורא כאב לי.

"הנוק שנגרם לי הוא מינימאלי, וקרב לוודאי שהוא הכי. העורקים שלי במצב מצויין, וכולם כתוחים"

לא חשבת אוי ואבוי, אני הולך למוות?

בסך-הכל מה עובר על האנשים? עובר עליהם הפחד מלמות משטויות, מתקלה טכנית.

כולם פוחדים למוות, לא?

בתקופה שהיו מאיימים על חיי, היו שואלים אותי אם אני מפחד, ואני לא מפחד.

כי זה לא היה מוחשי?

על אנשים שאני מכיר שנים. לא ידעתי שמדובר בלגינות של מוכי-לב.

זה מנחם?

אני מנחם לגמרי, אני גם מבין מה קרה לי מבחינה רפואית, וזה מנחם. ואני גם פוגש המון אנשים שעברו, ולא ידעתי שעברו.

היום זה יותר מעניין אותך?

אני לא מתכוון להתמחות בזה, אני גם אחרי זה, אני לא חושב שבעוד שנה נעסוק בזה, עכשיו יש התעניינות וחוויות משותפות.

בשקראים בעיתון על מישהו שעבר התקף-לב, זה מפחיד, לא?

אני יודע שהמיקרה שלי גרם להרבה אנשים מידה רבה של דאגה, אולי רור של אנשים רואה את עצמו פיתאום קורבן. אני לא הופך להיות מסינור של האגודה. למילחמה בסרטן, אבל אני יודע על עשרות אנשים שהפסיקו לעשן כשקרה לי מה שקרה, וכשאמרת שאני חושב שזה מהסיגריות.

זה משפיע עליך באותה מידה כשאתה שומע על אחרים?

עובדה שזה לא השפיע.

אתה מרגיש שעברת לצד אחר של החיים?

לא. קודם היכו אותי כהיפוכונדרר חסרת-קנה, ועכשיו מכים אותי שלא חשבת.

תמיד היתה לי אי-שביעות רצון מן העובדה שההשגחה העליונה הטילה בנו איזה מום בראשית, בזה שנתנה לנו רק לב אחד, בעוד שהרבה איברים יש לנו שניים — שתי עיניים, אוזניים, כליות, ריאות, והדבר העיקרי, ממש העיקרי, המפתח לחיים, אין מפתח רורוי.

זה די פטאלאי, טרמינאלי, מה שהיה לי. אני הרי מבין את זה מבחינה רפואית. בסך-הכל האיני-סטציה בסדר, הנוק שנגרם מינימאלי וקרב לוודאי שהוא הפיך, והעורקים שלי במצב מצויין וכולם פתוחים. וזה שהיה חסום — ניקו אותו באופן יסודי.

אתה מנסה לשכנע את עצמך?

לא, אני ראתי את זה במוניטור. צינתור זו

"אני לא הזמנתי צלמים מהמיטה, ובוודאי לא בני-משפחה. אנשים שבאו לבקר אחי הביאו איתם צלם. מה אפשר לעשות?"

הבריקה היחידה שמאפשרת לך לראות בדיוק את מצב הלב לנגד עיניך. אילו הייתי נשאל איזה תיקון להכניס בכריאה, הייתי אומר שיהיה משהו חליפי ברקות הקררי טיות של כיכוי האורות.

אתה מחלק עכשיו את האנשים לשני סוגים — אותם שעברו התקף אותם שלא?

לא, כמו שאני לא עומד לחלק את חיי לפני הרעש ואחרי.

לא? לא?

לא. שואלים אם החיים נראים לי אחרת, אם דברים עיקרים הופכים להיות בטלים ולהיפר.

וזה לא קרה לך?

לא קרה לי דבר כזה או דומה לזה או דומה לדומה, כי אני חושב שלא עסקתי בשטויות לפני כן ולכן לא הייתי זקוק לאירוע טראומטי שארכיב לעצמי מישקפים כדי לראות באיזה שטויות הייתי שקוע.

השניניים בחיי מתבטאים בעישון, והפחד את כמות המלח.

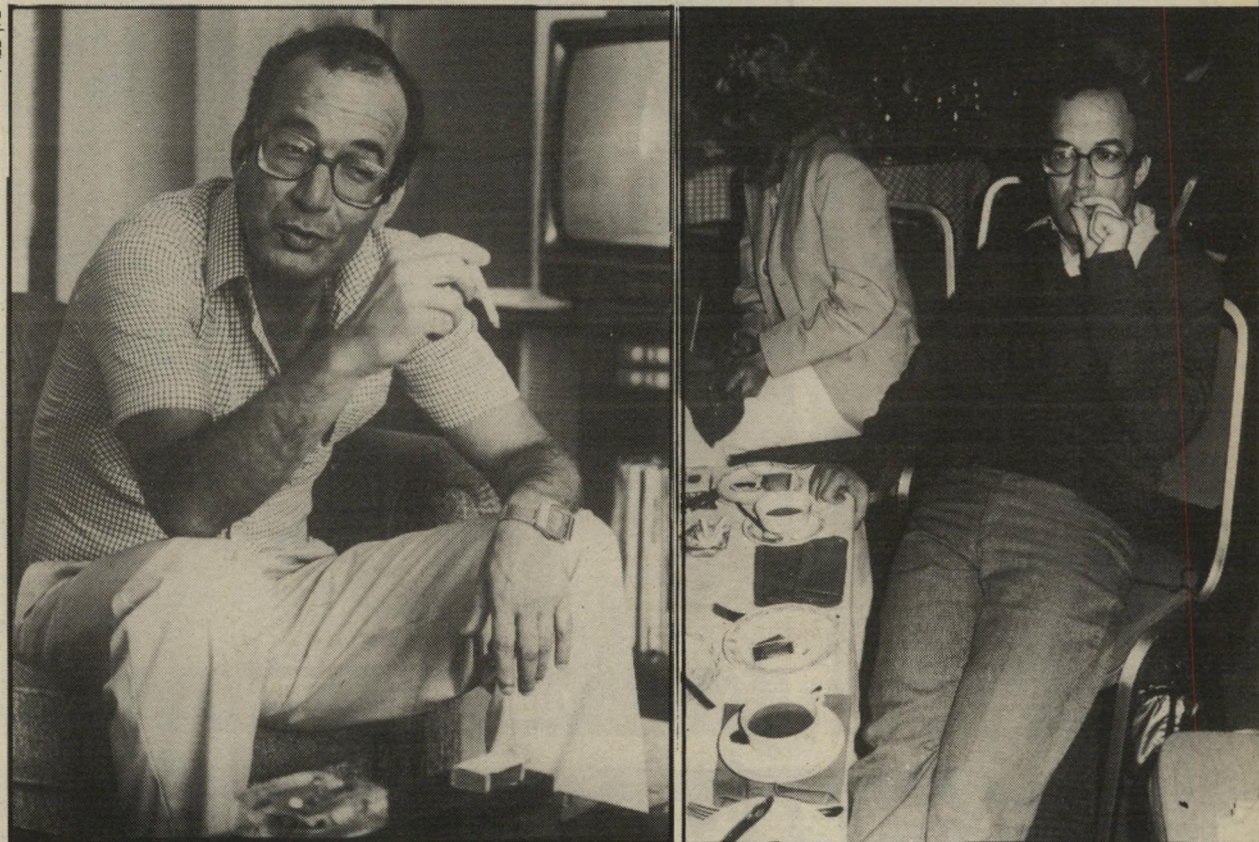
אתה לא בורח ממשחשבות?

לא.

בסך-הכל, כמה פעמים בחיי כלייך קרוב למוות?

אומרים שיש שתי אסכולות בעניינים לוגיים. יש האסכולה של הפחד הטראומטי, ש-אנשים הופכים להיות חרשים, אחוזי חרדה, שהולכים לאט ונוסעים לבית-הבראה לנוח. ויש אסכולה שניה, של הכחשה: זה לא קרה לי, זה לא היה. כאילו לא היה, דברים חוזרים למסלולם.

אני לא חושב שאני באסכולה הראשונה או השנייה. אני יודע מה היה לי ויודע כמה זה יכול היה להיגמר, אלמלא שיחק לי מזל. ומצד שני אני לא רואה שום סיבה מדוע זה צריך לחזור בעתיד הנראה לעין.

לפני ההתקף: שריד בתנוחות אופייניות. זה נראה לי די טיפשי למות מעישון כזה מיותר?

גם עד שמקבלים התקפת-לב זה לא מוחשי. ובאמת, לא הפסקת לעשן קודם. כי זה היה משהו ערטילאי.

יש איזו אהזות לוחמים בין אנשים שעברו התקף-לב?

אני קראתי לזה רוח-היחידה, בגלל היחידה לטיפול נמרץ. אנשים שביקרו אותי, שאלו למה

"אני לא מנסה לשכנע את עצמי שהכל בסדר. אני ראתי את זה במוניטור"

אני לא שוכב בחדר לבד, ואמרת: מה אני צריך לשכב לבד, פה יש רוח היחידה, כולם שוכבים ביחד ונאבקים על החיים.

מחליפים חוויות עם אנשים שעברו התקף? אני לא כלייך יודע, יש לי תגליות מרעישות

לא הייתי רוצה למות מזה. מה זה משנה?

זה משנה. כשאנחנו מתים, אנחנו עוד יודעים ממה אנחנו מתים, בהנחה הזו. אם זה מוות בחטף, זה לא משנה.

זה נראה לי די טיפשי למות מעישון, כי זה מיותר. זה יכול לקרות, אבל עלי-מידע סטטיסטי אנתנו יודעים שזה לא מוכרח לקרות בגיל 40, זה יכול לקרות בגיל 100 ויומיים.

זה יכול לקרות גם בגיל 18.

כן, אבל בגיל 46 יש עוד המיפלט הסטטיסטי. אני לא רוצה למות משטויות, אם אפשר לבחור.

מה זה לא שטויות?

אני יכול לומר מה זה שטויות: למות מהתקף שהוא תוצאה של עישון, למות מזה שהתביישת ללכת לחדר-מיזון כי הרופאים יצחקו עליך. זה שטויות.

לקבל התקף-לב באמצע נאום על עניינים אידיאולוגיים חשובים — זה לא שטויות?

אני לא יודע. אבל אם נקח רוגמה אחרת: אם אתה מת כשאתה קופץ לנהר, כשהגדרה זה מצוקות החיים ותלאותיהם, כדי להציל ילד, והצלת אותו וטבעת בעצמך, זה יותר מכובד באופן סימלי, כי ניסת להציל חיים.

היית מרגיש אחרת אילו זה היה קורה באמצע נאום על דוכי-הכנסת? אני לא חושב שנאום זה מין אקורד של מה

לאותו חדר בקומה השניה של בניין הכנסת זמן קצר אחרי שניידת-שח"ל הוציאה משם את החולה, ואסף את כל שאריות הפריטים הרפואיים שבהם השתמשו אנשי מנג'ודייד אדם כדי לטפל בשריד. הוא הכניס הכל לתוך שקית-ניילון גדולה, שם אותה במכוניתו. מתוך מחשבה תת-הכרתית של מי יודע מה יקרה עם שריד. הוא קורא לשקית הזו "ערכת שריד".

מה שלומך?

היית כמו חדש. אילמלא ידעתי שקרה לי מה שקרה, ואילמלא הרופאים התעקשו שקרה, הייתי חושב שלא קרה לי כלום.

באמת?

כן. אבל ההודעה נכונה שעתיים וחצי אחרי שעברתי את האירוע. אחרי שעבר הכאב, הרגשתי שאני בסדר ויכול לקום וללכת הביתה.

עכשיו אני משייך את ההתקף לקבוצה של חוויות שאדם אוגר אותן במהלך חייו, ולי יש עוד חוויה באוסף.

זה הבל?

כן. מה עוד השתנה? יש שינוי רדיקאלי — אני לא מעשן.

כמה עישנת? הרבה. אין ספק שהסיגריות, עד כמה שאפשר